

ПОКРЕТ

Координациони одбор радничких протеста у Србији основали су радници и мали акционари седам предузећа: „Југоремедија“, „Шинвоз“ и БЕК из Зрењанина, „Застава електро“ из Раче, „Раваница“ из Ћуприје, „Срболек“ и „Трудбеник“ из Београда.

Проблеми су нам различити, али циљ је исти – трагамо за начином да сачувамо и развијамо производњу, чувајући тако и своја радна места. Радници „Југоремедије“, „Заставе електро“ и „Раванице“ захваљујући солидарној и упорној борби успели су да сачувају своје фабрике, међутим ти резултати нису трајни, и морају се заштитити и учврстити.

Радници и мали акционари „Трудбеника“, „Срболека“, „Шинвоза“ и БЕК-а још увек су у протесту. За њих позитивна искуства „Југоремедије“, „Заставе електро“ и „Раванице“ значе да борба има шансе за успех. За оне који су постигли успех, борба радника „Шинвоза“, „Трудбеника“, БЕК-а и „Срболека“ значи шансу да у даљој борби не остану сами.

НОВИ РАДНИЧКИ ПОКРЕТ У СРБИЈИ

Координациони одбор радничких протеста у Србији основали су радници и мали акционари седам предузећа: „Југоремедија“, „Шинвоз“ и БЕК из Зрењанина, „Застава електро“ из Раче, „Раваница“ из Ћуприје, „Срболек“ и „Трудбеник“ из Београда. Проблеми су нам различити, али циљ је исти – трагамо за начином да сачувамо и развијамо производњу, чувајући тако и своја радна места. Радници „Југоремедије“, „Заставе електро“ и „Раванице“ захваљујући солидарној и упорној борби успели су да сачувају своје фабрике, међутим ти резултати нису трајни, и морају се заштитити и учврстити. Радници и мали акционари „Трудбеника“, „Срболека“, „Шинвоза“ и БЕК-а још увек су у протесту. За њих позитивна искуства „Југоремедије“, „Заставе електро“ и „Раванице“ значе да борба има шансе за успех. За оне који су постигли успех, борба радника „Шинвоза“, „Трудбеника“, БЕК-а и „Срболека“ значи шансу да у даљој борби не остану сами.

„Југоремедија“, Зрењанин

Након што је 2000. године смењена власт која нас је увела у десетогодишњу изолацију, српска фармацеутска индустрија добила је шансу да изађе на европско тржиште. Да би се ова шанса остварила, домаће компаније морале су претходно да ускладе своју производњу са европским ГМП стандардима, што изискује свеобухватну реконструкцију производних погона и велика материјална улагања. Зрењанинска „Југоремедија“ је овај изазов дочекала као предузеће у већинском приватном власништву – 58% акција било је у портфељу малих акционара, а преосталих 42% у Акцијском фонду Републике Србије. Тадашња управа фабрике је у договору са представницима државе одлучила да питање модернизације реши кроз продају државног пакета акција приватном инвеститору, који би након обављене реконструкције своје улагање приказао као докапитализацију и тако стекао већинско власништво. Тако је Акцијски фонд Републике Србије 2002. године продао 42% акција „Југоремедије“ нишком бизнисмену **Јовици Стефановићу-Нинију**. Међутим, уместо да инвестира у реконструкцију фабрике, као што је било уговорено, Стефановић је као инвестицију приказао набавку сировине. Држава се сагласила са оваквим начином улагања, али мали акционари нису, па је Стефановић фал-

сификовао одлуку скупштине акционара и извршио докапитализацију на основу које се 2003. године уписао као већински власник.

Радници „Југоремедије“ су крајем године покренули штрајк који је убрзо прерастао у протест малих акционара против корупције у приватизацији и отимања приватне својине. Без одлуке суда о томе ко је већински власник, августа 2004. године полиција и Стефановићево приватно обезбеђење су силом избацили раднике-акционаре из фабрике, да би им након тога Стефановић дао отказе. Током наредне две ипо године, група од 150 радника-акционара „Југоремедије“ задивила је домаћу и светску јавност својом упорношћу да докажу пљачку и поврате отету имовину. Ширећи полако круг јавне подршке око својих захтева, на крају су успели да пред судом докажу да је самовољни сувласник „Југоремедије“, уз подршку корумпираних државних агенција, отео имовину малих акционара, тако да је на скупштини „Југоремедије“ 1. марта 2007. године изабрана нова управа, коју контролишу мали акционари.

Четири ипо године самовлашћа Јовице Стефановића довело је „Југоремедију“ на ивицу стечаја, а како планирана инвестиција у модернизацију није извршена, радници-акционари су се суочили са роком од свега две године да спроведу 30 милиона евра вредно улагање у усклађивање са ГМП стандардима. Без ове инвестиције, фабрика након августа 2009. године више не би смела да производи лекове. За првих неколико месеци, нова управа је успела да отклони опасност од стечаја и врати „Југоремедију“ у ред најуспешнијих привредних субјеката у Србији. Уследила је борба за будућност, за реконструкцију погона и сигурност радних места у новом, европском окружењу. Поучени лошим искуствима из прошлости, радници-акционари донели су одлуку да се овог пута не препуштају ћудљивим интересима крупног капитала, већ да пројекат од ког зависи њихова будућност реализују из сопствених извора. Запослени су пристали на смањење личног дохотка, акционари су прихватили да им се у периоду док траје реконструкција не исплаћују дивиденде, већ да се сваки зарађени динар определи за инвестирање у модернизацију. Нове производне хале „Југоремедије“ свечано су отворене 2. октобра

2009. године, на празник „Југоремедије“, дан кад је фабрика основана почетком седамдесетих година прошлог века.

Радници-акционари „Југоремедије“ показали су да солидарност малих власника може бити ефикасна не само у борби против корупције и незаконоња, већ и у чувању и учвршћивању резултата ове борбе – одговорном располагању привредним субјектима. Штавише, у време док се гаси на хиљаде радних места, управа под контролом радника-акционара показала се ефикаснијом од модела који нам се од 2000. године намеће као „спас“ за посрнулу српску привреду, модела у ком су радници без икаквих права, чак и оних која им гарантују закони и колективни уговор, приморани да се беспоговорно повинују самовољи послодавца. Оваква концепција приватизације, која се заснива на потпуној централизацији моћи, потпуно одговара политичкој власти у Србији која, уз подршку финансијских моћника, настоји да сачува систем централизоване владавине без икакве контроле јавности, само што су некадашњи комитети, у којима су се иза затворених врата доносиле одлуке од судбоносне важности, данас уступили место владиним агенцијама које без икакве одговорности пресуђују о опстанку хиљада радничких породица. У настојању да заштите своју победу, радници „Југоремедије“ су заједно са колегама из зрењанинских предузећа „Шинвоз“ и БЕК основали локални Покрет „Равноправност“, који је на изборима 2008. године ушао у Скупштину Града са четири одборника.

Првобитно опредељени да се солидарно боре за опоравак некада моћне зрењанинске индустрије, радници и мали акционари окупљени око Покрета „Равноправност“ брзо су се суочили са ограничењима локалне самоуправе да конкретно подржи радничке захтеве за очувањем производње и својих радних места. Крајем 2008. године, „Равноправност“ је иницирала оснивање Анкетног одбора Града Зрењанина о „Шинвозу“, међутим и поред тога што је извештај Одбора јасно и веродостојно показао да је стечај у „Шинвозу“ намерно изазван, и предложио конкретне мере како да се исправе пропусти државних органа, а „Шинвоз“ врати законитим власницима – држави и малим акционарима – па и поред чињенице да су сви одборници Града Зрењанина, и из власти и из опозиције, подржали закључке Анкетног одбора, надлежне институције у Београду нису нашле за сходно да зрењанинској скупштини доставе било какав одговор.

Након овог искуства, Покрет „Равноправност“ је као свој основни политички циљ истакао враћање имовине локалних самоуправа одузете 1995. године, како би локална заједница могла на одржив начин да подстиче привредни развој, а не

само да издаје земљу и комуналне услуге за привремене *грин филд* инвестиције, што је данас практично једина могућност за локалне власти да утичу на смањење незапослености.

„Застава електро“, Рача крагујевачка

На аукцији одржаној фебруара 2006. године, конзорцијум приватних лица на челу са **Ранком Дејановићем** купио је 70% капитала „Заставе електро“ из Раче крагујевачке, фабрике за производњу електричних инсталација некада познате под именом „25. мај“. Основана за потребе крагујевачке компаније „Застава, у чијем саставу је годинама пословала, рачанска фабрика је из реструктурирања мајке-фирме изашла као самостално предузеће, са шансом да своју будућност гради мимо неизвесне перспективе некадашњег гиганта. Нови власници су преузели обавезу да инвестирају у основна средства, а убрзо после приватизације, „Застава електро“ је посредством Агенције за страна улагања и промоцију извоза закључила уговор о пословној и техничкој сарадњи са мултинационалном компанијом „Делфи“, и за кратко време поред својих 300 радника ангажовала још 500 младих на основу уговора о делу. „Делфи“ је уложио значајна средства у обуку рачанских радника, које је потом ангажовао и у својим погонима у Мароку и Пољској. Испоставило се да

су радници дорасли „Делфијевим“ стандардима. За разлику од менаџмента.

Упркос почетном успону, због ког је ова приватизација својевремено оцењена као једна од најуспешнијих у Србији, Дејановићева управа је после годину ипо дана довела фабрику у блокаду. Након више упозорења упућених власницима „Заставе електро“ да регулишу своје дугове, ино партнер је крајем 2008. године раскинуо уговор о сарадњи и однео своју опрему. Тек тада, радници су схватили да нове машине које су биле унете у предузеће нису инвестиција нових власника, већ власништво „Делфија“.

Марта 2009. почиње штрајк са захтевом за исплату зарада које су обустављене у јануару. Истовремено, све више испливавају подаци о незаконитом пословању које је довело до губитака и „Делфијевог“ повлачења. Између осталог испоставило се да су Дејановић и његови партнери од Фонда за развој Републике Србије добили више од 150 милиона динара, за обртна средства и исплату дугова радницима од пре приватизације, међутим новац је нестао, дугови нису враћени, а предузеће је октобра 2008. године запало у блокаду. Поврх свега, Дејановић одбија да испуни штрајкачке захтеве, а његов менаџмент јасно показује да није ни заинтересован, а ни способан да обезбеди нове послове и извуче фабрику из кризе, тако да штрајк врло брзо прераста у протест са захтевом за раскид уговора о приватизацији. Наредних месеци, радници „Заставе електро“ су захваљујући упорности и радикалним методама борбе (десетине ноћи проведених на подовима општине Рача, на прузи код Лапова, те напокон на Теразијама, испред седишта Агенције за приватизацију), постали централни догађај у таласу штрајкова који је обележио 2009. годину. На првом састанку са Штрајкачким одбором 15. јуна, представници Агенције за приватизацију остали су упорни у ставу да је истекао рок од две године у ком су били обавезни да контролишу извршење уговора о приватизацији, односно да више немају никаквих могућности да раскину уговор са Дејановићем. Штавише, покушавају да пребаце одговорност на раднике, приговарајући им да су прекасно доставили доказе да инвестиција није извршена у складу са уговором, иако је контрола извршења уговора у искључивој надлежности Агенције. Наредних месеци, истрајност радника у борби да последњу фабрику у Рачи отргну од пропадања најпре је стекла подршку власника локалних продавница и кафића, који су 30. јуна у знак подршке радничком протесту прекинули рад на сат времена, јер ако се и ова фабрика затвори ни они више неће имати од чега да живе. Затим је јавну подршку штрајкачима дала и локална власт, а 11. августа на протест испред Агенција

за приватизацију дошао је један аутобус радника из зрењанинских предузећа „Југоремедија“, „Шинвоз“ и БЕК. Тог дана је покренута иницијатива за оснивање **Координационог одбора радничких протеста у Србији**.

Под притиском јавности, Ранко Дејановић се, у договору са владом Србије, септембра 2009. године одрекао свог власништва у „Застави електро“ у корист Републике Србије, а Агенција за приватизацију је 9. октобра донела Одлуку о реструктурирању предузећа у којој између осталог стоји да је Влада „прихватила и Информацију о статусу Акционарског друштва ЗАСТАВА ЕЛЕКТРО из Раче којом је поред статуса предузећа дефинисано да је неопходно што хитније покретање производње и обезбеђење текућих зарада у овом предузећу, решавање питања повезивања радног стажа као и исплата заосталих зарада, као и да је реч о предузећу које због делатности које обавља има перспективу да успешно послује и обезбеди даљи развој Општине Рача“. У нову управу Заставе електро су, поред намештеника Министарства економије, именовани и представници радника. Следи им напорна борба за враћање поверења пословних партнера, највреднијег од свих ресурса које је Дејановић проћердао.

„Раваница“, Ћуприја

Све владе након 2000. године прихватиле су политику приватизације по којој је најважније да се некадашња друштвена предузећа што пре продају приватним инвеститорима, без икакве бриге о томе да ли ће приватизација омогућити опстанак и развој производње. На овај начин, индустрија је постала полигон за финансијске шпекулације, и начин да се јефтино дође до атрактивних некретнина. У многим градовима широм Србије, некадашња индустрија је у потпуности уништена. У Ћуприји, кондиторска индустрија „Раваница“ је једина фабрика која још увек ради. „Раваница“ је још увек друштвено предузеће, чији радници се не опиру приватизацији, као што то Агенција за приватизацију покушава да представи у својим саопштењима. Суочени са пропадањем привреде у свом граду и читавој земљи због неодговорности државе у продаји предузећа, радници „Раванице“ се опиру ставу Агенције који им је више пута стављен до знања – да државу не занима ко ће купити предузеће у приватизацији и како ће се будући власник понашати након продаје.

Генерални штрајк у „Раваници“ почео је 17. августа ове године, због одлуке Агенције за приватизацију да разреши генералног директора **Милутина Васића**, уместо њега постави **Славољуба Поповића** и спроведе приватизацију. Васића је на чело „Раванице“ именовала Влада 2003. године. До јуна 2009. је удвостручио производњу у фабрици. Поповић је прљаве посло-

ве око припреме предузећа за приватизацију претходно обавио у некада успешној „Парафинки“, тако да је сасвим јасно због чега га је Агенција поставила за директора „Раванице“ у години за коју је најављена ликвидација свих друштвених предузећа која не дочекају приватизацију. Због тога су радници последње фабрике у Ћуприји која још увек ради, и која редовно исплаћује зараде у просечној висини од 27.000 динара, одлучили да спрече улазак нове управе, захтевајући од Агенције да не покушава да их приватизује на силу, да стави ван снаге одлуку о разрешењу Милутина Васића и да одустане од именовања Славољуба Поповића и новог председника Управног одбора **Вука Перића**.

Већ сутрадан, 18. августа, Агенција је објавила опширно саопштење у ком се између осталог каже: „Досадашњим поступањем руководства, и њиховом несарадњом са државним органима, предузеће је уведено у ризик да над њим буде отворен поступак принудне ликвидације, чиме би запослени у ДП Раваница остали како без посла, тако као и без 30% акција које им по закону припадају. Руководство се практично већ годинама, без икаквих последица, понаша као да је оно стопроцентни власник капитала предузећа, а штету од тога трпе буџет Републике Србије као и сви запослени и бивши запослени који би у поступку приватизације остваривали своја права која потичу из 70%, односно 30% вредности капитала предузећа“.

Зрењанински „Шинвоз“ је само најпознатији пример некада успешног предузећа које је ликвидирано због малверзација купца и незаконитог рада Агенције за приватизацију приликом контроле извршења уговорних обавеза. Радници Шинвоза су остали и без посла и без акција кривицом службеника Агенције за приватизацију, који су купцу дозволили да преко својих фантомских фирми намерно изазове стечај, да би потом преузео фабрику као већински поверилац. С друге стране, јавности није познат нити један случај предузећа приватизованог по Закону о приватизацији из 2001. године у ком

су мали акционари имали икакву корист од „30% акција које им по закону припадају“, да су успели да продају своје акције по реалној цени, или да остваре право на дивиденду. Напротив, држава им је пре две године чак сама понудила да се одрекну „безвредних“ хартија од вредности, и замене их бесплатним акцијама јавних предузећа. Међутим, ове 2009. године, Агенција за приватизацију се обраћа јавности као да се за претходних осам година ништа није десило.

Штрајк у „Раваници“ је изазвао потресе и у локалној власти Ћуприје. Из владајуће коалиције коју чине странке окупљене око СПС, ДС и Г17+, захтеве штрајкача су почетком септембра подржали само СПС, ПУПС и ЈС, али заједно са опозиционим СРС, ДСС и ГГ „Раваница“ (група грађана коју су основали радници „Раванице“ и која је у локалном парламенту заступљена са 5 одборника), тако да је уз раднике стало 25 од укупно 37 одборника. Одборници ДС и Г17+ оценили су да је њихова листа приоритета „другачија од коалиције окупљене око СПС. Они желе да општина подржи штрајк у Раваници, а ми сматрамо да је тамо учињен низ неправилности и дајемо апсолутну подршку мерама које Влада Србије и Агенција за приватизацију покушавају да спроведу у том предузећу, како би се оно приватизовало“ („Глас јавности“, 1. септембар 2009, „Пукло око штрајка“).

Солидарност и истрајност у заштити заједничког интереса су се и у „Раваници“ показале успешним. И поред притисака на чланице Штрајкачког одбора, саслушања у полицији и претњи кривичним пријавама, штрајк није сломљен, тако да је Влада средином новембра одустала од спорних кадровских решења. Ипак, као и у „Застави електро“ и „Југоремедији“, победа у „Раваници“ је тренутна и несигурна, јер политика приватизације у Србији нема одговор на питање како своје интересе могу да заштите они који су везани за опстанак и развој производње: радници, мали акционари, локална заједница.

„Срболек“, Београд

У једној од највећих афера у трговању акцијама у Србији, **Јовица Стефановић-Нини** је уз помоћ **Миодрага Костића** 2005. године саботирао понуду бугарске компаније „Софарма“ за преузимање „Срболека“, и дошао до већинског пакета акција најстарије фармацеутске куће у Србији. Наиме, пошто Стефановић по закону није смео да купи више од 25% акција „Срболека“ у тренутку док су се акционари одлучивали за „Софармину“ понуду, у куповину се укључио Костић, преко својих фирми „МК Комерц“ и „М&В Инвестментс“. Схвативши да се спрема превара, радници и удружење малих акционара „Срболека“ сазивају конференцију за

штампу на којој изјављују: „Акције Срболека на берзи купује власник Југоремедије, преко повезаних лица. Он планира да купи само 50 одсто – контролни пакет и да смањи делатност Срболека, без икаквих инвестиција. Остале акције тада ће бити безвредне. Зато апелујемо на акционаре, и Акцијски фонд, да не продају акције преко берзе, већ да их депонују на рачун Софарме и подрже ту понуду”. („Данас”, 28. новембар 2005, „Не желимо да доживимо судбину Југоремедије”)

Акцијски фонд ипак износи акције на берзу. Стигавши до 46% власништва захваљујући Акцијском фонду, Стефановић и Костић врше притисак на Управни одбор да смени директора, постављају свог човека и објављују победу. Пошто је акционарима послата јасна порука на чијој је страни држава, већина продаје акције на берзи плашећи се да ће у противном остати без зараде, па понуда „Софарме” не успева. У наредних неколико дана, бугарска компанија покушава да објасни јавности и властима у Србији да је преварена и да су повезана лица злоупотребила процедуру, међутим убрзо дижу руке.

Након што се прашина слегла, маја 2006. године Костић преноси на Стефановића своје акције „Срболека”, чиме овај стиче укупно 49%. На захтев малих акционара који нису продали акције новембра 2005. године, Комисија за хартије од вредности утврђује да је овом трансакцијом прекршен Закон о преузимању акционарских друштава, и налаже Стефановићу да прода акције које је купио од Костића. Међутим, иако је у међувремену постало јасно да је Костић куповао акције „Срболека” само да би помогао Стефановићу да спречи преузимање, није покренут поступак у ком би се утврдиле ове чињенице и казнили кривци. Стефановић је извршио налог Комисије за хартије од вредности и децембра 2007. године продао акције које је купио од Костића, овог пута фирми „Инвеј” **Предрага Ранковића-Пецонија**.

„Срболек” је данас на ивици пропасти. Инвестиција у усклађивање производње са ГМП стандардима није ни почела, нити власник планира да је спроведе, а рачун предузећа је блокиран. Број запослених је од 2005. године са 380 пао на 245. Радници су током ове године у два наврата штрајком изнудили исплату зарада и покретање производње, а Трговински суд у Београду је на захтев малих акционара „Срболека” 14. септембра донео решење којим се предузећу налаже да одржи редовну годишњу скупштину, коју Стефановић већ месецима избегава да одржи. Разлог за то може бити опасност да се остали власници „Срболека”, који заједно имају 51% акција, удруже и преузму контролу над предузећем. Претходних година, радници-

акционари, у чијем поседу се још увек налази 21% акција, у више наврата су покушавали да заједно са осталим малим акционарима (разни инвестициони фондови, ситни приватници и сл.) поставе нову управу, али су „спољни” акционари углавном избегавали да се укључе у сукоб између Стефановића и радника. Међутим, како је предузеће из године у годину исказивало све веће губитке, круг акционара незадовољних менаџментом почео је да се шири и ван круга фабрике.

„Трудбеник градња”, Београд

Комбинат монтажне градње „Трудбеник” стављен је јануара 2005. године на реструктурирање, које је извршено тако што је предузеће сву своју имовину пренело на нову фирму, д.о.о. „Трудбеник градња”, а затим је ту фирму продало на аукцији марта 2008. године „Монтери” д.о.о. из Београда, чији је власник високи функционер Демократске странке **Драган Копчалић**. Уместо да обезбеди континуитет производње у „Трудбенику”, Копчалић је на „Трудбениковом” земљишту у Крњачи, на дунавској обали одмах наспрам Мишковићеве и Бекове Луке „Београд”, започео градњу нелегалног објекта, у сусрет легализацији коју припрема Влада Србије. За само годину дана, број радника у „Трудбенику” је пао са 497 на 147 (истина, нису сви остали без посла – 130 радника је уступљено „Монтери” на годину дана, али се њима сада прети отказима уколико у „Монтеру” не пређу за стално), а послови су потпуно замрли. Између осталог, 27 радника добило је отказе због тога што нису пристали да се иселе из „Трудбениковог” самачког хотела у Улици Јурија Гагарина, једном од некретнина са којима газда има велике планове. Станари самачког хотела који још увек нису добили отказе свеједно живе без икаквих прихода, јер им газда сваког месеца од личног дохотка одбија кирију у висини целе плате.

„Трудбеник” је само један пример уобичајене праксе у српској приватизацији да се предузеће које у свом власништву има вредне некретнине прода јефтино под изговором финансијске дубиозе, а да нови власник потом угаси производњу, остави раднике без посла и уђе у посао са некретнинама. Поврх свега, уговор о продаји „Трудбеник градње”

није потписала Агенција за приватизацију, већ је то учинио КМГ „Трудбеник“, а Агенција се у Уговору наводи само као пуномоћник продавца, што је в.д. директора Агенције **Владислав Цветковић** приликом разговора са представницима синдиката користио као објашњење због чега не може да контролише извршење уговорних обавеза. Цветковић, међутим, није објаснио због чега је КМГ „Трудбеник“, који по Уредби о реструктурирању без сагласности Агенције није смео да доноси одлуке које се односе на „стицање, повећање или смањење учешћа у капиталу другог субјекта“, потписао уговор о продаји коју је de facto извршио његов „пуномоћник“, Агенција за приватизацију. Мада, објашњење није ни потребно, све је јасно из чињенице да је Агенција себи прибавила бирократски изговор да дозволи кршење закона и уговора у приватизацији „Трудбеника“.

То раде Агенција за приватизацију и нови власници. Шта, међутим, радимо ми?

Након јунског штрајка у ком су изнудили заостале зараде, око 140 радника „Трудбеника“ је 24. августа са три грађевинске машине блокирало капију предузећа, захтевајући раскид купопродајног уговора са „Монтером“, потписивање колективног уговора, престанак распродаје покретне и непокретне имовине предузећа и повратак „Трудбеникових“ радника који су уступљени „Монтери“.

После месец дана штрајковања и свакодневних протеста испред Министарства економије, представници Агенције одржали су састанке и са Штрајкачким одбором и са власником „Монтере“, предложивши да контролу поштовања уговора изврши независна ревизорска кућа коју ће ангажовати КМГ „Трудбеник“, као продавац „Трудбеник градње“; око избора ревизорске куће мораће да се сагласе представници обе стране. И Штрајкачки одбор и „Монтера“ прихватили су предлог.

Након постигнутог споразума, Копчалић се огласио саопштењем за јавност у ком је изнео да је у „Трудбенику“ „на делу синдикални тероризам којим се врши притисак на државне институције и на саму компанију како би се отела имовина која је поштено плаћена“ („Бета“, 22. септембра 2009, „Власници Трудбеник градње: На делу синдикални тероризам“).

Иако је од споразума о начину контроле прошло већ месец дана, ревизорска кућа још увек није изабрана.

* * *

Светска економска криза је натерала најмоћније државе света да преиспитају темељне принципе на којима почивају њихове економије, принципе који су до јуче важили за ослонац стабилности и просперитета. Политички и финансијски моћници у Србији још увек брину искључиво о очувању система на ком се темељи њихова неограничена моћ, централизованог и корумпираног система који је већ деценијама узрок сталних криза и непрекидног пропадања. Уколико се сами не изборимо за своја радна места, и за право да сами, независно и одговорно одлучујемо о својим животима и о питањима од јавног интереса, власт нам сигурно неће изаћи у сусрет. Успеси радничких борби у „Југоремедији“, „Застави електро“ и „Раваници“, као и они успеси који нас тек очекују, остаће трајно угрожени уколико политика приватизације не уважи искуства радника и малих акционара којима је пошло за руком да, упркос огорченом отпору власти, спрече суноврат својих фабрика, сачувају и унапреде производњу. Ова искуства нас пре свега уче да је политичка одговорност приликом доношења одлука важних за привредни развој, много више изражена на локалном нивоу, где су представници власти најближи грађанима који их бирају. Штавише, може се рећи да је досадашње централизовано одлучивање о приватизацији главни разлог због ког је она најважнија, развојна функција овог процеса практично паралисана корупцијом. Уколико се локалним самоуправама не омогући стварна независност, власништво над отетом имовином, и озбиљне надлежности у привреди и приватизацији, и уколико се онима који су одбранили и унапредили своја предузећа не омогући да одлучују о њиховој будућности, онда од будућности можемо очекивати само нове кругове криза, са несагледиво трагичним последицама.

*У Зрењанину, 15. октобра 2009. године,
Координациони одбор радничких протеста
у Србији*

ПОКРЕТ ЗА СЛОБОДУ се залаже за равноправност и социјалну правду, за друштво без угњетавања и немаштине. Живот у таквом друштву је основни предуслов за остварење личне слободе.

ПОКРЕТ је гласило **ПОКРЕТА ЗА СЛОБОДУ**, основано са циљем да подржи различите иницијативе група и појединаца који се доследно и упорно боре за права потчињених и угрожених друштвених слојева – радника, сељака, избеглица, итд.

Суочени са стварношћу у којој се драстично повећава јаз између богатих и сиромашних, посветили смо се подстицању развоја другачије заједнице, која ће водити бригу о сваком свом члану, у којој нико неће бити сувишан и умирати у беди.

Залажемо се за хумано друштво, које води рачуна о равноправности свих појединаца, и омогућава им да развијају своје људске потенцијале на путу ка самоослобођењу – дакле, за истински демократско друштво у коме појединац има прилику да утиче на своју судбину и доноси одлуке које непосредно утичу на његов живот и живот заједнице чији је део.

Да би се овај циљ остварио, неопходно је да постојеће иницијативе појединих група прерасту у ангажман најширих слојева друштва, истрајних у народној борби да се власт узме из руку моћника, и да се заједница редефинише по вољи народа.

Због тога ПОКРЕТ данас и овде.